

Spændende læsning om Tyrkiets magtkampe og stærke mand

Publiceret 20/01/2019 — i Bøger/Liv & Mennesker/Mellemøsten — af
Yasmin Abdel-Hak

ANMELDELSE // BØGER – Et smukt vævet tæppe kalder Yasmin Abdel-Hak Deniz Serincis seneste bog, *Fængslet – I Erdogans Tyrkiet*, der tilsammen danner et facetteret billede af et land med flere folk, hvor stærke aktører alle kæmper for magten. Først og fremmest er den en beskrivelse af Tyrkiet set indefra og de mange forskellige faktorer, der har skabt Erdogan som præsident.

Deniz Serinci har bygget *Fængslet – I Erdogans Tyrkiet* op og rundt om et persongalleri bestående af fem personer med vidt forskellige etniske, kulturelle og akademiske baggrunde.

Der er den etniske tyrkiske forskningsassistent, der med sin

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

politisk aktive og prisbelønnede kvindelige forfatter og fysiker, samt den i Danmark opvoksede mandlige journalist, der har arbejdet som korrespondent for en tyrkisk avis, der sympatiserer med Fethullah Gülen.

“

Serinci får flettet Erdogans opstigning til magten ind i et smukt vævet tæppe bestående af personlige fortællinger fra bogens persongalleri blandet med saftige politiske skandaler, sex-videoer og korruptionssager

Den opsætning af persongalleriet er interessant af flere årsager, ikke mindst fordi de stærke kvindelige hovedpersoner giver den danske læser et indblik i tyrkiske kvinders verden. De findes i selvstændige roller, i magtfulde positioner og med stærke politiske holdninger.

Den tyrkiske journalist i Danmark med sympati for Fethullah Gülen er ligeledes interessant, fordi Sericinci formår at trække tråde mellem Danmark og Tyrkiet samtidig med, at han får beskrevet efterdønningerne fra det mislykkede militærkup i juli 2016, og hvorledes disse også ramte Gülen-sympatisører i Danmark.

Fodboldspilleren blev landets præsident

Ikke bare formår Serinci at lave en historisk gennemgang af de seneste års turbulente tider i tyrkisk politik, han beskriver også Recep Tayyip Erdogans vej til magten fra detroniseret borgmester i Istanbul, hvor han blev latterliggjort og vurderet som en politisk fiasko til hans succesfulde stiftelse af sit eget parti i 2001 og premierministerposten, før han endte som landets præsident.

Også et lille indblik i Erdogans forkærlighed for fodbold og hans fortid som fodboldspiller giver alt sammen små brudstykker til billedet af manden bag præsidenttitlen. Det er et portræt af et menneske, der i sig selv ville kunne udgøre en særdeles læseværdig bog. Men Serinci får flettet Erdogans opstigning til magten ind i et smukt vævet tæppe bestående af personlige fortællinger fra bogens persongalleri blandet

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

der efterlader højtstående dommere i fedtefadet, giver et spændende indblik i det politiske landskab i et land med mange forskellige politiske aktører, der alle vil magten.

Magtkampen mellem Erdogan og Fethullah Gülen

På en måde er selve bogens titel lidt misvisende, for bogen handler om meget mere end "blot" at være fængslet i Erdogans Tyrkiet. Bogen omhandler også de mange magtkampe, der finder sted i landet, mellem Erdogan og Fethullah Gülen, der fra sit palads i Pennsylvania synes at kunne trække i mange tråde i hjemlandet.

Den handler tillige om militærets rolle og forhold til Erdogan. Og om Erdogans rolle i forhold til den store kurdiske befolkning. Og om kampe mellem rivaliserende kurdiske grupper, og om en civilbefolkning, der altid betaler den ultimative pris herfor. Det er med andre ord mange forskellige magtkampe og aktører i det politiske spil i Tyrkiet bogen dækker.

Og heri spiller militæret en stor rolle. Bogen beskriver ikke bare militærets rolle hårdhændede behandling af den kurdiske befolkning med drab og overgreb på civilbefolkningen. Men ligeledes militærets opfattelse af Erdogan som en trussel mod den sekulære stat, som landets konstitution er baseret på.

Militæret har altid været betragtet som en vægtig aktør i det politiske landskab i Tyrkiet. Men en politisk skandalesag i 2008, den såkaldte Ergenekon-sagen, afslørede et hemmeligt netværk bestående af tidligere højtstående officerer og generaler, der arbejdede på at bevare Tyrkiet, som Atatürk havde skabt det i 1923 med det moderne, sekulære Tyrkiet.

Dette netværk skulle angiveligt modarbejde Erdogan, idet man opfattede Erdogans politik med en officielt erklæret islamisk grundfilosofi som en trussel mod det sekulære Tyrkiet. Om end Erdogan fik ødelagt det såkaldte netværk, var det en offentlig hemmelighed, at dette alene var sket med Fethuallah Gülen's hjælp, i det der både indenfor dommerstanden og politistyrkerne er mange såkaldte gülenister, altså tilhængere af Gülen, som altså på linie med Erdogan selv har et religiøst udgangspunkt.

Både Gülen og Erdogan har Islam som grundlag for deres virke, og opfattes således begge som en trussel mod den sekulære Tyrkiske

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Fængslet – I Erdogans Tyrkiet beskriver de to mænd, Erdogan og Fethullah Gülen, og deres indbyrdes forhold fra at have været støtter for hinanden i krisetider til at blive erklærede dødsfjender.

Da Erdogan stiftede parti AKP 2001 var det med støtte hertil fra Gülen-bevægelsen, og at hans vej til magtens tinde skyldtes først og fremmest, at de mange Gülen-sympatisører indenfor statsadministrationen støttede ham.

Allerede tilbage i 2002 havde anklagemyndigheden en anklage klar mod Gülen. Anklagen gik på, at Gülen-bevægelsen havde infiltreret undervisningsministeriet, skoler, politistyrker, militæret og andre statsorganer. Formålet var at få egne tilhængere ind på højtstående poster for derved at kunne konsolidere bevægelsen og dens filosofi ind i det tyrkiske statsapparat. Gülen selv var allerede i 1999 taget til USA, angiveligt på grund af helbredsproblemer. Men selv efter retssagen mod ham sluttede i 2006 med en pure frifindelse, rejste han stadig ikke hjem til Tyrkiet.

Han valgte i stedet at forblive i USA, hvor han den dag i dag opholder sig. Set i lyset af det mislykkede militærkup i juli 2016, som Erdogan holder Gülen ansvarlig for, har han naturligvis ikke noget ønske om at vende tilbage til Tyrkiet. USA har hidtil fastholdt, at da der endnu ikke frembragt beviser for hans ansvar for kupforsøget, har man ikke til hensigt at udvise Gülen. Det er selvsagt en kilde til voldsom irritation for Erdogan, at Gülen indtil videre kan forblive i USA.

“

Bogen trækker stregerne op til et portræt af en mand,
der er langt mere magtfuld end vestlige medier
normalt beskriver ham

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

struktur, som der er om personen. Gülen selv blev i 2013 af Times Magazine kåret som en af verdens mest indflydelsesrige personer, mens det tyske magasin Der Spiegel i 2012 beskrev Gülen og hans bevægelse som verdens største religiøse bevægelse, og Gülen selv som verdens mest indflydelsesrige prædikant af Islam.

Til trods for, at Gülen aldrig har stiftet et politisk parti, har han alene qua sine mange støtter i hele statsadministrationen samt i både militæret og politiet, i mange år spillet en afgørende rolle i tyrkisk politik. Det er med andre ord tale om en særdeles magtfuld mand, der er andet og mere end blot en hvidhåret ældre imam, der har trukket sig tilbage til sin højborg i Pennsylvania. Bogen trækker stregerne op til et portræt af en mand, der er langt mere magtfuld end vestlige medier normalt beskriver ham.

Den gængse sort-hvide beskrivelse af ham og hans forhold til Erdogan er således alt for simplificeret til at dække deres forholds sande natur. En af bogens mange kvaliteter er netop beskrivelsen af disse to mænds indbyrdes magtkampe, og at disse indeholder mange flere nuancer og facetter, som ellers ikke kommer frem i mediestrømmen.

DEN FOLKELIGE MODSTAND I FORBINDELSE MED KUPFORSØGET I TYRKIET 15. JULI 2016 VAR I HØJ GRAD AFGØRENDE FOR UDFALDET. HER PÅ KIZILAY SQUARE I ANKARA.

Militærkup, politiske fængslinger og sultestrejker

Bogen beskriver indgående selve kupforsøget i juli 2016 ved hjælp af bogens hovedpersonernes individuelle oplevelser. Denne del leder hen

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Bogen er først og fremmest en beskrivelse af et Tyrkiet set indefra, og de mange forskellige faktorer, der har skabt Erdogan som præsident

Det viser, hvorledes Erdogan med nærmest paranoide tendenser slår hårdhændet ned på alt og alle, hvad der tilnærmelsesvist kunne betragtes som opposition. Dette får også voldsomme konsekvenser for flere af bogens hovedpersoner, herunder langvarige fængselsophold og sultestrejke, intensivt dækkede retsmøder og en presse, der trods de svære vilkår for pressefriheden under den nyerklærede undtagelsestilstand standhaftig prøver at dække retssagerne og forsvaret for uskyldigt anholdte.

Om end det er spændende læsning at følge de pågældende hovedpersoners kampe og oprør, så ligger bogens styrke i første halvdel: Beskrivelsen af opbygningen af Erdogan, hans vej til magten, magtkampene mellem Erdogan, militæret og Fethullah Gülen, samt Erdogans forhold til kurderne og disses kamp for frihedsrettigheder.

Bogen er først og fremmest en beskrivelse af et Tyrkiet set indefra, og de mange forskellige faktorer, der har skabt Erdogan som præsident. En vigtig faktor, som bogen imidlertid overser, er ligeledes den udenrigspolitiske del af præsidentembedet, herunder Erdogans forhold til EU.

Det havde været interessant om denne del af hans første embedsår havde været beskrevet, herunder hans tranedans med EU, forhandlingerne om optagelse i EU og det efterfølgende sammenbrud af disse. Alt dette har også spillet en rolle i dannelsen af Erdogan som præsident og hans selvopfattelse. Det gør ikke bogen mindre læseværdig, men må af forfatteren gerne læses som en opfordring til endnu et værk.

Fængslet – I Erdogans Tyrkiet er en bog, der giver et alsidigt og spændende indblik i et land, der har langt flere nuancer og facetter, end hvad der normalt præsenteres i den flygtige og overfladiske nyhedsstrøm, medierne i dag begiver sig af med.

For den danske læser uden forudgående kendskab til det politiske Tyrkiet vil denne bog gøre én meget klogere på et land, der har en vilje

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

indbygget dynamik, der fortsat vil være yderst spændende at følge i de kommende år.

Fængslet – i Erdogans Tyrkiet
315 sider
Udgives på forlaget Kontrovers

Alle fotos: Wikimedia Commons.

[FACEBOOK](#)[TWITTER](#)[LINKEDIN](#)[PINTEREST](#)

TAGS:

AMNESTY INTERNATIONAL

ANKLAGEMYNDIGHEDEN

BOGANMELDELSE

DENIZ SERINCI

ERDOGAN

FÆNGSLING

FETHULLAH GÜLEN

KORRUPTIONSSAGER

KURDERNES SAG

KURDISTAN

MILITÆRET

MILITÆRKUP

SEX VIDEOER

SULTESTREJKE

TYRKIET

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

**Saudi-Arabiens
kronprins
kæmper for sit
politiske liv mod
truslen indefra**

**Tiden løber fra
Saudi-Arabiens
kronprins**

**Et muligt
saudiarabisk
politisk
selvmord**

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer